



REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 5. februara 2024. godine
Br. ref.:RK 2324/24

ODLUKA O ODBIJANJU ZAHTEVA

u

slučaju br. KI145/23

Podnosioci

Jetmir Rragomi i Bardh Rragomi

**Ocena ustavnosti rešenja Privrednog suda Kosova [Kom.Dh.Shk.OO.br.
390/2023] od 06.juna 2023. godine, i
Naloga [829/14] privatnog izvršitelja od 02.marta 2022. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija i
Enver Peci, sudija

Podnosioci zahteva

1. Zahtev su podneli Jetmir Rragomi i Bardh Rragomi, kao vlasnici kompanije „Rino Corp“, d.o.o., sa sedištem u Đakovici (u daljem tekstu: podnosioci zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju ustavnost rešenja Privrednog suda Kosova [Kom.Dh.Shk.OO.br. 390/2023], od 06.juna 2023. godine, i Naloga [829/14], privatnog izvršitelja od 02.marta 2022. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti rešenja Privrednog suda kao i naloga privatnog izvršitelja, kojima se navodno podnosiocima povređuju osnovna prava i slobode zagwarantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 32. [Pravo na pravno sredstvo], članom 102 stav 5 [Osnovna načela sudskog sistema] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 6 (Pravo na pravično suđenje), članom 13 (Pravo na delotvorni pravni lek) i članom 1. Protokola 1. (Zaštita imovine) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLjP)

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članu 22. (Procesuiranje podnesaka) i članu 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25 (Podnošenje zahteva i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).
5. Dana 7. jula 2023. godine, Poslovnik o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2023 je objavljen u Službenom listu Republike Kosovo i stupio je na snagu 15 dana nakon njegovog objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Ustavni sud se poziva na odredbe gore navedenog Poslovnika o radu. S tim u vezi, u skladu sa pravilom 78. (Prelazne odredbe) Poslovnika o radu br. 01/2023, izuzetno će pojedine odredbe Poslovnika o radu br. 01/2018 nastaviti da se primenjuju na predmete koji su registrovani u Sudu pre njegovog stavljanja van snage, samo ukoliko su i u meri u kojoj su povoljnije za strane.

Postupak pred Sudom

6. Dana 3. jula 2023. godine, podnosioci su dostavili svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 13. jula 2023. godine, predsednica Suda je odlukom [br. GJR.KI145/23] imenovala sudiju Safeta Hoxhu za sudiju izvestioca, dok je odlukom [br. KSH. KI145/23] imenovala Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gërxfhaliu-Krasniqi, (predsedavajuća) Radomir Laban, i Nexhmi Rexhepi, članovi.
8. Dana 29. avgusta 2023. godine, Sud je obavestio podnosiocima zahteva o registraciji zahteva i tražio od njih, **i**) da popune standardnu formu zahteva suda, kao i, **ii**) da sudu dostave sve sudske odluke, rešenja kao i sva druga dokumenta koja oni nisu dostavila u trenutku podnošenja zahteva sudu.
9. Dana 13. septembra 2023. godine, podnosioci zahteva su sudu dostavili jedino popunjenu standardnu formu zahteva suda.
10. Dana 22. januara 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je iznelo preporuku Sudu da odbije zahtev po kratkom postupku.

Pregled činjenica

11. Sud pre nego što predstavi činjenično stanje konkretnog slučaja u nastavku ove odluke, mora da navede da je činjenično stanje izveo isključivo na osnovu rešenja Privrednog suda Kosova [Kom.Dh.Shk.OO.br. 390/2023], od 06.juna 2023. godine koje su podnosioci u zahtevu jedino i dostavili. Shodno tome, proizilazi da je poverilac, Banka Ekonomike a.d. sa sedištem u Prištini, dana 05.februara.2014. godine, podnela predlog za izvršenje protiv izvršnog dužnika kompanije „Rino Corp“, sa podnosiocima zahteva kao njenim vlasnicima, u ukupnom iznosu duga od 147.058,96 evra. Izvršni postupak Banka Ekonomike je inicirala na osnovu izvršnog dokumenta, konkretnije Sporazuma o kreditu za kredite za preduzeća [br. 63617/Gja] od 23.marta.2012. godine, hipotekarnog sporazuma [br. 6361/3Gja] od 23.marta.2012. godine, i rešenja o upisu hipoteke [br. prot.: 112/12] od 17.aprila.2012. godine.
12. Osnovni sud u Đakovici je, postupajući po predlogu za izvršenje doneo rešenje [E.br. 105/14] od 14.februara.2014. godine, u kome je dozvolio izvršenje prema izvršnom dužniku (podnosiocima zahteva).
13. Dana 26.marta.2014. godine, podnosioci zahteva kao izvršni dužnici podneli su prigovor Osnovnom suda protiv rešenja od 14.februara 2014. godine.
14. Dana 12.novembra.2014. godine. Osnovni sud je doneo rešenje [O P.br. 105/14], kojim je odbio prigovor podnosilaca. Istovremeno je privatnom izvršitelju G.R., preneo i kompletan predmet kako bi se on izvršio.
15. Podnosioci zahteva su protiv rešenja o izvršenju podneli žalbu Apelacionom sudu, a koji je Apelacioni sud odbio rešenjem 29.januara.2015 godine .
16. Dana 02.marta.2022. godine, privatni izvršitelj doneo je Nalog [b.b., 829/14] čime je pokrenuo postupak izvršenja.
17. Podnosioci zahteva su u zakonskom roku podneli žalbu Privrednom sudu, protiv naloga [b.b., 829/14] privatnog izvršitelja zbog povreda odredbi parničnog i izvršnog postupka, pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava uz predlog da drugostepeni sud prihvati ove žalbe i da nalog o prodaji poništi i stvar vrati na ponovno razmatranje i odlučivanje.
18. Dana 6. juna 2023 godine, Privredni sud je doneo rešenje [KOM.Dh.SHk.II.br. 390/2023], kojim je odbilo kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva, dok je izvršno rešenje [E.br. 105/14] Osnovog suda od 14.februara.2014. godine, potvrdio u celosti.

Navodi podnosilaca zahteva

19. Podnosioci zahteva navode, da se rešenjem Privrednog suda kao i nalogom privatnog izvršitelja povređuju njihova prava i slobode zagarantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 32. [Pravo na pravno sredstvo], članom 102 stav 5 [Osnovna načela sudskog sistema] Ustav, kao i članom 6 (Pravo na pravično suđenje), članom 13 (Pravo na delotvorni pravni lek) i članom 1. Protokola 1. (Zaštita imovine) EKLJP.
20. Međutim, i pored činjenice da su podnosioci zahteva naveli veći broj povreda članova Ustava i EKLJP, oni ih u nastavku zahteva nisu pojedinačno obrazlagali, već navodne povrede objašnjavaju na sledeći način:

„Pravna načela u konkretnom slučaju su ignorisana i pored činjenice da se Zakon ne može ignorisati ni u jednog fazi postupka. To važi i za izvršni postupak, kao dela građanskog postupka. U prilog tome, podnosioci zahteva dodaju, da se nije poštovao Zakon Kosova o porodici 2004/32, [...] kao ni član 47. „Zajednička imovina“.

21. Dalje podnosioci zahteva tvrde da privatni izvršitelj nije pozvao veštaka na sednicu i ako je njegovo pozivanje slučaja bilo neophodno shodno Članu 362. ZPP-a koji se primenjuje i u ovom postupku, a koji predviđa da se veštak uvek poziva na sednicu glavnog ročišta u predmetu.
22. Takođe podnosioci zahteva navode da Privredni sud shodno navodima podnosilaca nije analizirao u potrebnoj meri žalbu koju su oni podneli, i ako je ona imala dovoljno pravnog osnova da se predmet vrati na ponovno razmatranje i odlučivanje ili da se odluka poništi i izmeni jer je imala zakonske povrede u postupku.
23. Podnosioci zahteva se sudu obraćaju sa zahtevom da se ponište i proglase protivustavnim izvršni nalog i sudsko rešenje koji su predmet osporavanja pred ovim sudom.

Relevantne odredbe Zakona i Poslovnika

Zakon

Član 48. (Tačnost podneska)

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Poslovník

Pravilo 25. (Podnošenje zahteva i odgovora)

[...]

2. *“Zahtev, takođe, mora da sadrži i;*

„[...]”

(g) obrazloženje o prihvatljivosti i meritumu zahteva; i

(h) propratne informacije i dokumentaciju.”

Pravilo 54. (Odbacivanje i odbijanje zahteva)

[...]

“(2) Sud može odlučiti da odbije zahtev po kratkom postupku:

(a) ako je zahtev nepotpun ili nejasan uprkos zahtevu ili zahtevima Suda prema stranci da dopuni ili razjasni zahtev;”

Ocena prihvatljivosti zahteva

24. Sud prvo razmatra da li su ispunjeni uslovi prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovníkom.

25. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, kojima je utvrđeno:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

26. Pored gore utvrđenih uslova, prilikom ocene da li podnositeljka zahteva ispunjava uslove za ocenu njenog zahteva, Sud podseća na član 48. (Tačnost podneska) Zakona i nakon toga razmatra da li je podnositeljka zahteva ispunila uslove koji su predviđeni u članu 48. Zakona, kojim je utvrđeno:

Član 48.
(Tačnost podneska)

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

27. Takođe, pored gore navedenih uslova, Sud razmatra i da li je podnositeljka zahteva ispunila zahteve iz pravila 25. (Podnošenje zahteva i odgovora) Poslovnika, u kojem je predviđeno, da zahtev podnosioca mora da sadrži i: (a) ime i adresu stranke koja podnosi zahtev; (b) ime i adresu zastupnika/ce za dostavu dokumenata, ako ga/je ima; (c) punomoćje za zastupanje; (d) ime i adresu suprotne strane ili strana, ako su poznate, kojima se dostavljaju dokumenti; (e) traženu pravnu zaštitu; (f) kratak pregled činjenica; (g) obrazloženje o prihvatljivosti i meritumu zahteva; i (h) prpratne informacije i dokumentaciju.“
28. U ovom kontekstu, prema stavu 4. člana 22. (Procesuiranje podnesaka) Zakona, koji predviđa da ukoliko podnesak ili odgovor na zahtev nije jasan ili kompletan, sudija izvestilac o tome informiše stranke ili dotične učesnike i određuje rok od najviše petnaest (15) dana za razjašnjenje ili dopunu podneska, odnosno odgovora na podnesak. U slučajevima kada dotične stranke ne dostave Sudu traženu dokumentaciju ili uprkos zahtevima Suda prema stranci da dopuni ili razjasni zahtev i isti ponovo ostane nekompletan ili nejasan, na osnovu pravila 54. (Odbacivanje i odbijanje zahteva) Poslovnika, Sud može da odluči da odbije zahtev po kratkom postupku.
29. U konkretnom slučaju, na osnovu prethodnog izlaganja, Sud podseća da je zahtev podnosioca primio 3. jula 2023. godine, ali da zahtev kao takav sam po sebi nije ispunjavao propisane standarde zahteva koji bi Sud mogao da u proceduralnom smislu i razmatra, i to iz nekoliko razloga, a ti razlozi su, **i**) da podnosioci zahteva nisu ispunili propisanu standardnu formu zahteva suda, **ii**) da u pismu koje su oni podneli sudu pod nazivom “Ustavna žalba“, nisu hronološkim redom objasnili sve okolnosti predmetnog zahteva, **iii**) da su podnosioci zahteva samo naveli povrede članova ustava i EKLjP, a da pri tome nisu na jasan način objasnili, na koji način je došlo do njihove povrede u postupku koji oni osporavaju, i **iv**) i najvažnije jeste da podnosioci zahteva nisu sudu dostavili sve sudske odluke i rešenja, a takođe ni nalog privatnog izvršitelja koji je takođe naveden kao predmet razmatranja pred sudom.

30. Sud navodi da je on upravo u cilju prevazilaženja i otklanjanja ovih propusta podnosioca zahteva, a što bi svakako omogućilo sudu da njihov zahtev razmatra u suštinskom smislu u odnosu na navedene povrede članova ustava i EKLjP, on je 29. avgusta 2023. godine, poslao novo pismo podnosiocima zahteva kako bi oni otklonili nedostatke i propuste iz podnetog zahteva od 3. jula 2023. godine.
31. Konkretnije u pismu od 29. avgusta 2023. godine, Sud je tražio od podnosioca zahteva da, **i)** popune standardnu formu zahteva suda, **ii)** da sudu dostave sve sudske odluke, rešenja kao i sva druga dokumenta koje oni nisu dostavili u trenutku podnošenja zahteva sudu a koje oni smatraju da su bitni u postupku razmatranja zahteva pred ovim sudom.
32. Sud podseća da su podnosioci zahtev dana 13. septembra 2023. godine odgovorili na zahtev suda, pri tome ispunjavajući samo jedan od uslova koje je Sud tražio u pismu od 29. avgusta 2023. godine, a to je da su podneli samo ispunjenu službenu formu zahteva suda, pri čemu u formi nisu ponovo objasnili hronologiju proceduralnih radnji u odnosu na sudski postupak koji oni osporavaju pred sudom, a takođe su propustili i da objasne navedene povrede članova ustava kao i EKLjP.
33. Šta više, Sud mora posebno da navede i činjenicu, da podnosioci zahteva nisu ni po drugi put sudu dostavili sve sudske odluke i rešenja kao ni nalog privatnog izvršitelja koji je između ostalog bio i predmet ustavne ocene pred ovim sudom kako su podnosioci zahteva tražili.
34. U prilog tome Sud je mišljenja da je bio sasvim jasan u konkretnom zahtevu kojim se obratio podnosiocima zahteva objašnjavajući im propuste koje su načinili u zahtevu od 3. jula 2023. godine, dajući im mogućnost da ih otklone u propisanom roku, a što se može videti i na osnovu sadržine dopisa koji je on poslao podnosiocima 29. avgusta 2023. godine.
35. S tim u vezi, Sud podseća da teret izgradnje, razjašnjenja i dopune zahteva pada na podnosioca zahteva, koji imaju neposredan interes da Sud delotvorno ispita njihove tvrdnje i navode. U slučajevima kada podnosioci zahteva ne odgovore na zahtev Suda za razjašnjenje i dopunu zahteva, Sud proglašava te zahteve nejasnim i nekompletnim, i kao rezultat toga ne razmatra navode podnosioca zahteva (vidi, između ostalog, slučajeve Suda KI121/21, podnosilac *Bajram Hasani*, odluka o odbijanju zahteva od 23. septembra 2021. godine, stav 38; KI135/21, podnosilac *Isuf Musliu*, odluka o odbijanju zahteva od 10. septembra 2021. godine, stav 35; i KI101/21, podnosilac "*N.T.Sh. Morina B*", odluka o odbijanju zahteva od 8. septembra 2021. godine, stav 36).
36. Kao rezultat toga, Sud smatra da zahtev podnositeljke ne ispunjava proceduralne uslove za dalje razmatranje zbog toga što nije upotpunjen pratećom dokumentacijom, kako se zahteva članovima 21, 22.4 i 48. Zakona i pravilima 25 (2) (g) i (h) i 54(2) (a) Poslovnika. Shodno tome, Sud ocenjuje da se zahtev mora odbiti po kratkom postupku.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilima 24 (g) i (h) i 54 (2) (a) Poslovnika, na sednici održanoj dana 22. januara 2024. godine, jednoglasno,

ODLUČUJE

- I. DA ODBIJE zahtev;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu, u skladu sa stavom 5. člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac


Safet Hoxha

Predsednica Ustavnog suda




Gresa Caka-Nimani